

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2022

MPUMALANGA

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer van die vrae oor die tekste wat jy hierdie jaar bestudeer het.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A: Kortverhale (40)

OF

AFDELING B: Drama (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

AFDELING A: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

OF

AFDELING B: DRAMA

Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A: 90 minute

OF

AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: KORTVERHALE		
Beantwoord Verhaal A EN Verhaal B.		
VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. Verhaal A	20	4
"Stokvel op 'n plaas"		
EN		
Verhaal B	20	6
"Tom"		
OF		
AFDELING B: DRAMA		
Beantwoord slegs die EEN vraag.		
2. <i>Perdekrag</i>	40	9

AFDELING A: KORTVERHALE**VRAAG 1: BLADSAK – Lucas Malan**

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "STOKVEL OP 'N PLAAS" – Justice L Makete (20)
EN

VERHAAL B: "TOM" – Jeanne Goosen

VERHAAL A: "STOKVEL OP 'N PLAAS" – Justice L Makete

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

Sis Dudu, die buurvrou, se mampoer staan reg in 'n redelike groot erdepot. Langsaan is die sorghumbierpot. Dudu het kom seker maak dat dit werklik stadig oornag gebrou het. Dis pieng! pieng! en nogmaals pie-pieng-pieng! soos sy die deksel oopmaak. Sy neem die drinkkalbassie en skep 'n happie om te proe. "Ekêêê ... dis hy!" roep sy uit terwyl sy die dekseltjie toemaak. 5

Thembi, die oudste dogter, is net so uitgeslape soos albei haar ouers. Haar maats is by haar in die kombuis aan die werk. "Moenie die pampoer te dik skil nie, Kholeka!" berispe Thembi vir Kholeka.

"Die bleddie ding is te taai," antwoord Kholeka.

"Die koekies moet sag wees," gesels die dogters onder mekaar terwyl hulle meer 10
botter byvoeg.

- 1.1 Wat is die naam van die plaas waar die mense die stokvel hierdie keer gehou het? (1)
- 1.2 Wie was die voorman op die plaas? (1)
- 1.3 Waarom was hy 'n goeie voorman? (1)
- 1.4 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (1.4) en die antwoord neer.

'n hiperbool; klanknabootsing; kontras

"Dis **pieng! pieng!** en nogmaals **pie-pieng-pieng!**" (reël 3) is 'n voorbeeld van ... (1)

1.5 Baie mense het gehelp om die stokvel te organiseer.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.5.1 tot 1.5.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.5.1	MaDlamini	A	... het boekgehou van die stokvel se geld.
1.5.2	Lwandi	B	... het seker gemaak dat almal iets het om te doen.
1.5.3	Makhaya	C	... het die vorige dag die drinkgoed begin maak.
1.5.4	Thabiso	D	... het nie op die plaas gebly nie, maar het kom kuier en ook gehelp.
		E	... het seker gemaak dat die formele byeenkoms volgens reëls verloop.

(4 x 1) (4)

1.6 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die stokvel het amptelik om tienuur begin.

(1)

1.7 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.7.1 en 1.7.2) en die antwoord neer.

Die stokvelmense het uitgesien na 'n (1.7.1) (dag van plesier/lang vergadering). Die skurke het 'n bakleiry veroorsaak en toe moes almal (1.7.2) (wegkruip/gaan slaap).

(2)

1.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.8) neer.

Wanneer Sis Dudu sê: "Ekêêê ... dis hy!" (reël 4) bedoel sy dat ...

- A die mampoer te flou is.
- B dit die regte erdepot vir mampoer is.
- C die mampoer lekker lank gebrou het.
- D die dekseltjie nie mooi op die erdepot gepas het nie.

(1)

1.9 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Die manne het met mekaar begin baklei.
- Die formele deel van die stokvel is afgehandel.
- Die Malaita is gevang en het die omgewing verlaat.
- Na ete het die stokvelgangers lekker gesing en gedans.

(4)

- 1.10 In hierdie kortverhaal doen party karakters goeie dinge, terwyl ander karakters dinge doen waarvan mense nie hou nie.
- 1.10.1 Waarom kan 'n mens sê dat Mandevu ander mense gehelp het as hulle hulp nodig gehad het? (1)
- 1.10.2 Waarom was dit verkeerd van Maraikie om te kla oor die geld wat hulle vir die eetgoed moes betaal? (1)
- 1.11 Hoe het die skrywer jou gehelp om beter te verstaan wat 'n stokvel is? (1)
- 1.12 As jý die stokvel moes reël, wat sou jy doen om seker te maak dat daar nie moeilikheid is nie? (1)

EN

VERHAAL B: "TOM" – Jeanne Goosen

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

Die donkie staan botstil. Hy kyk stip en intens na my. Dit lyk asof hy my verwyt. My broertjie begin huil. "Niks wat ek nóg gedoen het, was reg in jou oë nie. Jy kritiseer alles wat ek doen, maak nie saak hoe hard ek probeer nie." Die trane drup by sy ken af.	
Die donkie proes skielik, stamp sy poot en los dan 'n bol warm mis.	5
Ek kyk verwonderd na die wasem. "So 'n pes!" sis ek.	
"Toe maar, ek sal dit self optel," sê my broertjie. "Hy het vir jou geskrik." Hy is skielik kalm. "My donkie se naam is Tom," sê hy.	
Miskien is my broertjie reg, dat ek hom oor alles kritiseer. Miskien moet ek hom 'n bietjie meer aanmoedig.	10

- 1.13 Watter tyd van die maand vind hierdie verhaal plaas? (1)
- 1.14 Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (1.14.1 tot 1.14.4) en die antwoord neer.
- 1.14.1 Die broertjie was jammer vir die donkie, omdat daar ... op die donkie se lyf was.
- 1.14.2 Die broertjie het ... rand vir die donkie betaal.
- 1.14.3 Hy het gedink dit was 'n goeie kopie, want hy het 'n ... saam met die donkie gekry.
- 1.14.4 Die broertjie het gesê hulle kon ... by die koöperasie koop en 'n plek omhein waar die donkie kon wei. (4)

- 1.15 Die verteller was kwaad oor die geld wat die broertjie vir die donkie betaal het. Noem TWEE dinge waarvoor die verteller die geld nodig gehad het. (2)
- 1.16 Waarom was dit nodig om draad om die donkie se plek te sit? (1)
- 1.17 Die verteller het nie dieselfde oor die donkie gevoel as die broertjie nie, maar het dit uiteindelik aanvaar.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.17.1 tot 1.17.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.17.1	Die broertjie	A	... het diere nie goed versorg nie.
1.17.2	Die verteller	B	... was gelukkig om in goeie hande te beland.
1.17.3	Die donkie se vorige eienaar	C	... was verantwoordelik vir die finansies.
1.17.4	Die skrywer	D	... het 'n oplossing vir elke probleem gehad.
		E	... het die donkie amper soos 'n mens in die storie laat optree.

(4 x 1) (4)

- 1.18 Die verteller en die broertjie het op die dorp gewoon. Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)
- 1.19 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.19.1 en 1.19.2) en die antwoord neer. As die broertjie in reël 2 vir die verteller sê: "Niks wat ek nóg gedoen het, was reg in jou oë nie," wou hy die verteller (1.19.1) (stereotipeer/manipuleer). Die broertjie wou hê die verteller moes verstaan dat die donkie 'n (1.19.2) (positiewe/negatiewe) rol in hulle lewens kon speel. (2)
- 1.20 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.20) neer. "Die donkie proes skielik, stamp sy poot en ..." (reël 5) wys vir ons dat die donkie ...
- A sy poot seergemaak het.
 B saamgestem het dat die broertjie 'n fout gemaak het.
 C gedink het die verteller maak 'n grappie en lag daarvoor.
 D nie daarvan gehou het dat die verteller die broertjie kritiseer nie. (1)

- 1.21 Waarom was die verteller kwaad oor die koop van die donkie? (1)
- 1.22 Waarom kan 'n mens sê dat die broertjie die donkie en die karretjie as
'n goeie ding gesien het? (1)
- 1.23 Watter les het jý uit die verteller se optrede teenoor die broertjie geleer? (1)
- 1.24 Waarom laat die slot van die storie jou goed voel? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

LUCKY:	Jy's natuurlik te bang vir haar. As sy sê spring, dan somersault jy sommer. Jip. So gedink. As die miesies praat, dan lig Binki haar beentjies en trip-trip-trippel agter haar aan.	
BINKI:	Is nie.	
LUCKY:	Is. En erger. En jy gaan my ook nie sê wat jou crime was om hier te moet werk nie. (<i>Binki kyk hom woordeloos aan. Lucky sug.</i>) Oukei. Zippie lippie. (<i>Binki begin links wegstap.</i>) Nee, stoppit. Bly hier. Jy gaan nie agter haar aandraf soos 'n brakkie nie. Help my eerder om die bleddie stro – mis in die kroiwa te kry. Hei, ek sê, kom hier. Laat die kroiwa op sy kant lê. (<i>Binki maak soos hy sê.</i>) Ja, so. (<i>Lucky gaffel die strooi makliker in.</i>) In watter graad is jy? (<i>Lucky raak ongeduldig as sy aarsel.</i>) Beentjie-dientjie, ek vra, in watter graad is jy, of is dit ook 'n geheim?	5 10
BINKI:	Ek ... ek doen nou soort van matriek.	

- 2.1 Wat is die naam van die perdeplaas waar die drama afspeel? (1)
- 2.2 Wie het saam met Wilma op die perdeplaas gebly? (1)
- 2.3 Waarom het Lucky op die perdeplaas kom werk? (1)
- 2.4 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.
- Lucky moes vir een maand lank elke naweek op die perdeplaas werk. (1)
- 2.5 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (2.5) en die antwoord neer.

'n hiperbool;	personifikasie;	'n vergelyking
---------------	-----------------	----------------

- "Jy gaan nie agter haar **aandraf soos 'n brakkie** nie ..." (Reël 7 en 8). Dit is 'n voorbeeld van ... (1)
- 2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.
- Binki en Lucky se optrede teenoor Wilma was nie dieselfde nie. Binki was baie (2.6.1) (gehoorsaam/ongehoorsaam) en het alles gedoen wat Wilma vir haar gevra het om te doen. Lucky was onbeskof en het (2.6.2) (teruggepraat met Wilma/vir Wilma gejok). (2)

2.7 Wilma het goeie werk op die perdeplaas gedoen.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.7.1 tot 2.7.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.7.1	Wilma	A	... het respek vir diere en ander mense geleer.
2.7.2	Lucky	B	... se gestremde lyf kon deur perdry ge oefen word.
2.7.3	Binki	C	... is betaal om op die plaas te werk.
2.7.4	Ansie de Beer	D	... het beter gevoel oor wat met Grace gebeur het.
		E	... was nie meer bang vir perde en ander mense nie.

(4 x 1) (4)

2.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.8) en die letter (A–D) neer.

In reël 5 praat Lucky van Binki se "*crime*". Dit sê vir ons dat Lucky gedink het dat Binki ...

- A die skool verlaat het.
- B baie geheime gehad het.
- C nie familie gehad het nie.
- D iets verkeerds gedoen het.

(1)

2.9 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Lucky het Tinkerbelle laat weghardloop.
- Binki het vir Lucky vertel wat met Dukie gebeur het.
- Binki het vir Lucky toebroodjies vir middagete gebring.
- Lucky het vir Binki vertel dat sy ma elke aand vir hulle kos kook.

(4)

2.10 Wilma en Binki het 'n goeie verhouding gehad.

2.10.1 Waarom was dit mooi van Wilma om **soos 'n ma** vir Binki te sorg? (1)

2.10.2 Waarom het Wilma gedink dit was nodig dat sy Binki teen Lucky moes beskerm? (1)

2.11 Hoekom gebruik Lucky so baie Engelse woorde? (1)

2.12 Wat sou jý vir Lucky gesê het wanneer hy so lelik gepraat het? (1)

EN

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

LUCKY:	Vir jou gaan ek wys. Ek gaan julle almal wys. (<i>Lucky kry 'n karwats in die stoorkamer en maak Kaizer se staldeur oop.</i>)	
	Kom nou. Toe, ek sê kom hier! (<i>Lucky beduie kwaai met die karwats. Kaizer gaan staan in die oop deur.</i>)	
	Toe, kom, ek wil daardie vrou wys. Kom hiernatoe, bird brain. (<i>Kaizer bly in die deur van die stal staan.</i>)	5
	Hei, jy sal maak soos ek sê. Kom hier! (<i>Kaizer bly staan. Lucky stap nader aan Kaizer en lig die karwats. Die oomblik toe hy vorentoe tree om Kaizer oor die neus te slaan, ruk Kaizer sy kop op en stamp Lucky terug. Lucky struikel agteroor en val in die hoop strooi. Kaizer runnik kwaai en trippel dreigend rondom en bo-oor Lucky. Lucky skuifel verskrik weg en Kaizer keer hom teen die staldeur vas. Lucky hou sy kop vas en skree bang.</i>)	10
	Nee! Moenie! Asseblief! Moenie! Asseblieeeeef!	

- 2.13 Watter dag van die week het hierdie insident gebeur? (1)
- 2.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die letter (A–D) neer.
- "Vir jou gaan ek wys. Ek gaan julle almal wys." (Reël 1) As Lucky so vir die groot perd sê, bedoel hy dat hy vir almal gaan wys dat ...
- A hy nie vir perde bang was nie.
B hy dit sou regkry dat die perd na hom luister.
C perde nie omgee as 'n mens 'n karwats gebruik nie.
D perde nie omgee as mense hard met hulle praat nie. (1)
- 2.15 Waarom het Lucky vir Kaizer "bird brain" genoem? (Reël 5) (1)
- 2.16 Lucky het vir Kaizer vertel dat hy die katjies verdrink het. Noem TWEE redes waarom Lucky die katjies verdrink het. (2)
- 2.17 Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (2.17.1 tot 2.17.4) en die antwoord neer.
- 2.17.1 Na die insident in die stal het Lucky vir Kaizer gevra om hom te ... vir sy slegte gedrag.
- 2.17.2 Kaizer het sy ... gelig en Lucky het dit vasgehou.
- 2.17.3 Lucky het vir Kaizer 'n emmer met nuwe ... gevat.
- 2.17.4 Wilma was ... oor die verandering in Lucky se gedrag. (4)

- 2.18 Elke karakter in hierdie drama speel 'n eie rol. Die dinge wat hulle doen, het gevolge vir ander karakters.

Kies elke keer die gevolg in KOLOM B wat by die dinge wat die karakters in KOLOM A doen, pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.18.1 tot 2.18.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.18.1	Lucky het iets verkeerd gedoen.	A	Die perde is gebruik om ander mense te help.
2.18.2	Sabrina het baie tyd saam met haar vriende deurgebring.	B	Die swart hings het kwaai gereageer.
2.18.3	Wilma het haar eie perd laat seerkry.	C	Mevrou Mhlope het nie meer by die ryk mense gewerk nie.
2.18.4	Binki het letsels opgedoen toe hulle huis afgebrand het.	D	Binki het nie elke dag skool toe gegaan nie.
		E	Binki het haar ma baie min gesien.

(4 x 1)

(4)

- 2.19 Binki het net bloese met lang moue gedra, want sy het altyd koud gekry.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is.

(1)

- 2.20 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.20.1 en 2.20.2) en die antwoord neer.

Lucky het Binki se bloes se mou (2.20.1) (per ongeluk/aspris) afgeskeur. Dit was eintlik 'n goeie ding vir Binki, want daarna het sy besluit om (2.20.2) (haar lewe by Wilma te aanvaar soos dit is/met haar ma vrede te maak).

(2)

- 2.21 Waarom was dit verkeerd van Lucky om wit mense "ryk varke" te noem?

(1)

- 2.22 Waarom kan 'n mens sê dat dit goed was dat Lucky by die perdeskool gaan werk het?

(1)

- 2.23 Die titel van hierdie drama is *Perdekrag*. Hoe wys die slot van die drama vir jou dat die titel by die storie pas? Jy moet in jou antwoord na die betekenis van **die titel** en **die slot** verwys.

(2)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40